

Interreg

Greece-Bulgaria

QUALFARM

European Regional Development Fund

This material is developed within the project QUALFARM. The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”.

The contents of this material are sole responsibility of RDU – Haskovo and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat.

CONCEPT FOR THE PRODUCTION OF GRANULAR FEED AS A DIVERSIFICATION ACTIVITY OF SERBEST AGRIFEED LTD

ABSTRACT

The present concept was developed to expand the economic activity of Serbest Agrifeed Ltd. with production of granular feed as an essential part of the operations of the newly built production facility in Silen village, Stambolovo municipality, Haskovo region.

Based on the conclusions drawn from the market analysis, the experience and expertise of the sole owner, Mr. Güner Serbest, a farmer with many years of experience in grain production, a solution is proposed for the creation of an innovative division, within the existing production base in the village of Silen, in which to start the production of granular feed for birds, cattle and pigs.

The planned technology is based on production facilities with a capacity of 2 tons per hour, own recipes according to the relevant technological specifications and suitable storage areas for raw materials and finished products.

The quality of the new products is leading in the investment initiative. For that reason continuous control is assured over time of the production process and of the final products as well. The new production will be certified according to ISO 2008 for quality control. An additional guarantee for the constant high quality will be obtained with the strict application of HACCP and thanks to the company's team.

The market positioning and capture of market share will be the result of the implementation of the marketing strategy of Serbest Agrifeed Ltd, combined with well-conducted communication campaigns and developed commercial channels.

The purpose of the investment is for the company to become a leader in the production of granular feed in the country and to start work for export.

**КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ГРАНУЛИРАН ФУРАЖ КАТО
ДИВЕРСИФИКАЦИЯ ДЕЙНОСТТА
НА СЕРБЕСТ АГРИФИЙД ЕООД**

Юни 2023 година

РЕЗЮМЕ

Настоящата концепция е разработена за разширяване икономическата активност на Сербест Агрифийд ЕООД с производство на гранулирани фуражи като съществена част от работата на новоизграденото предприятие в с. Силен, община Стамболово, област Хасково.

На база направените изводи от пазарния анализ, опита и експертизата на едноличния собственик г-н Гюнер Сербест, фермер с дългогодишна практика в зърнопроизводството, се предлага решение за обособяване на иновативно поделение, в рамките на съществуващата производствена база в с. Силен, в което да стартира производството на гранулирани фуражи за птици, едър рогат добитък и свине.

Планираната технология се базира на производствени мощности с капацитет 2 тона на час, собствени рецептури по съответните технологични спецификации и съобразени складови площи за суровини и готова продукция.

Качеството на новите продукти е водещо в инвестиционната инициатива, поради което се предвижда непрекъснат контрол по време на процеса на производство и на крайните продукти. Новото производство ще бъде сертифицирано по ISO 2008 за контрол на качеството. Допълнителна гаранция за постоянното високо качество ще се получава при стриктното прилагане на НАССР и благодарение на екипа на предприятието.

Пазарното позициониране и завземането на пазарен дял ще стане в резултат на реализацията на маркетинговата стратегия на Сербест Агрифийд ЕООД, в съчетание с добре провеждани комуникационни кампании и разработени търговски канали.

Целта на инвестицията е компанията да се превърне в лидер в производството на гранулирани фуражи в страната и да започне работа за износ.

ВЪВЕДЕНИЕ

Концепцията е разработена, за да изложи условията и ръководните принципи за създаване на нов асортимент на предприятието за преработка на храни за животни – производство на гранулиран фураж, като иновативен проект на Сербест Агрифийд ЕООД.

Основната идея на разработката е да покаже перспективите за допълнителна дейност към вече съществуващите инициативи на Сербест Агрифийд ЕООД.

Предвижда се да се стартира производството на нови асортименти от гранулирани фуражи, което да подобри на конкурентоспособността на фирмата от селския район на община Стамболово и ще бъде в съответствие с нуждата от инвестиции в преработката на селскостопански продукти, което по този начин ще даде стойност на местно произведените суровини.

Предприятието би могло да се фокусира в производството на гранулиран фураж:

- Храна за домашни птици;
- Храни за едър рогат добитък;
- Фуражи за свине.

Производствената мощност ще бъде разположена в съществуващата база на Сербест Агрифийд ЕООД в с. Силен, община Стамболово, област Хасково.

Данни за Сербест Агрифийд ЕООД

Име на фирмата – Сербест Агрифийд ЕООД

Адрес: Стамболово / Силен

Телефон: +35 9887956510

Имейл: g_serbest@dir.bg

Тип организация – малък бизнес

ОСНОВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ В НОВИ АСОРТИМЕНТИ

Производството на гранулирани фуражи за животни би била най-новата иновация в Сербест Агрифийд ЕООД, чрез които инвестиции фирмата ще придобие нови източници на приходи и ще диверсифицира предлаганите продукти на пазара.

ДВИЖЕЩАТА ВИЗИЯ И МИСИЯ

Визията е постигане на достъпност и надеждност на селскостопанските суровини в община Стамболово и съседните области за насърчаване подобряване качеството на продуктите, произвеждани в резултат от животновъството и опазване на околната среда.

Мисията е Сербест Агрифийд ЕООД да стане водещ производител на висококачествени гранулирани фуражи за животни в община Стамболово и съседните области, за да се подобри производството и продуктивността на отглежданите животни.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Производство на гранулирани фуражи ще бъде настанено в съществуващо производствено предприятие, регистрирано в съответствие с действащото законодателство в страната и ще покрива изискванията на ЕС за качество на производствения процес и на крайните продукти.

Г-н Гюнер Сербест, прогресивен фермер и собственик на Сербест Агрифийд ЕООД, който в момента отглежда около 500 хектара зърнени култури и други селскостопански продукти в с. Силен, област Хасково. Стремещът на компанията е да добави повече стойност към основната си продукция, като я преработва и превръща в храна за животни от различни видове. Проучване на пазара доказва липсата на значими производители на фуражи в региона, като същевременно търсенето от страна на животновъди, птицеферми и рибовъдни ферми и други

потребители е значително. В момента тази липса се покрива от внос от други райони, както и от трети страни извън ЕС. За горната цел е основана новата компания Сербест Агрифийд ЕООД, която ще функционира във вторичния сектор чрез построяване на чисто нова фабрика в съществуващ имот в с. Силен.

УПРАВЛЕНСКИ ЕКИП

Инвестиционната инициатива се предлага да бъде съсредоточена в общата управленска структура на Сербест Агрифийд ЕООД.

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА БИЗНЕСА

Новото производство на гранулирани фуражи ще бъде разположено в община Стамболово, област Хасково, в рамките на производствената база на фирмата. Това е район с развито животновъдство, което местоположение осигурява съществуващ местен пазар за гранулираните фуражи.

В производственото хале е важно да има добро осветление, вентилация и отопление. Височината на помещението не трябва да бъде по-малка от 4,5 метра. В складовете е важно да се поддържа определена температура (най-малко 5 градуса С) и влажност, за да не загубят суровините и готовите продукти своите търговски качества.

Заводът за производство на храни за животни се състои от съоръжение за приемане и съхранение на суровини, линия за обработка, линия за опаковане и накрая съоръжение за съхранение на готови продукти. Инфраструктурата за приемане на камиони (лаборатория за вземане на проби от суровини, кантар, яма за разтоварване) продължава със съоръжение за съхранение и обработка, които се състоят от четири силоза за съхранение и четири по-малки силоза за захранване (буфер), мелница, миксер и автоматичен кантар за опаковане в чували от 25 – 50 кг. Елеватори и конвейери от различни типове и размери ще свързват горните елементи, докато качествените измервателни и контролни уреди заедно с

поддържащите системи (дозиметрично претегляне, аерация и т.н.) ще осигурят гладкото и ефективно функциониране.

Сербест Агрифийд ЕООД е производител на фуражи за едри и дребни преживни животни в чували от 25 кг, 40 кг, или 1000 кг. Смесите могат да бъдат по собствени рецепти или по заявка на клиентите. Основните зърнени култури, които се използват в производството са царевица, пшеница, ечемик, слънчогледово семе, ленено семе и др.

Капацитетът на производствената линия е до 3 тона на час, което позволява да се произвежда 1 пълен камион на ден. Целият процес се намира под контрола на квалифициран персонал и лабораторен анализ, което позволява да се предоставя най-доброто обслужване при най-високо качество.

Също така в складовите съоръжения може да се съхранява продукцията на клиентите и по-късно да се търгува чрез местни пазари или международни продажби. Съхранението включва услуги като претегляне, контрол на качеството, лабораторен анализ, процес на предварително почистване, контрол на температурата, климатизация, товаро-разтоварни работи.¹

ПАЗАРЕН АНАЛИЗ

Обществено-икономическите промени през последните години у нас, доведоха до съществени структурни промени във всички сфери на икономиката. Тези промени не подминаха и отраслите на селското стопанство, и в частност животновъдството и свързаната с него фуражна промишленост. Старите фуражни заводи, изградени на регионален принцип и предназначени за производство на големи количества фуражи, станаха нерентабилни да задоволяват изискванията на многобройните дребни клиенти, за сравнително малки количества и разнообразни фуражи. Също така, използването на съществуващите мощности за производството на малки партии фуражи води до влошаване качеството на фуражите, вследствие на

¹ www.serbest.bg

смесване на остатъци от продуктите по транспортните и технологичните съоръжения.

От друга страна, изискванията към качеството на хранене на животните, особено след приемането на страната в Европейския съюз, съществено се повишиха.

През последните години наличните естествени ливади и/или площи за паша и за сено са в рамките на 26-28% от общата използвана земеделска площ. Освен тях има още изкуствено затревени площи и площи с други фуражни култури от бобови и зърнени продукти, които заемат около 2,5% от ИЗП. По размер на заеманата земя, фуражните култури заедно с постоянно затревените площи заемат второ място в структурата на използваната земеделска площ, след зърнените култури. Произвежданите на тях груби фуражи се реализират пряко за отглеждане на животни – основно едър и дребен рогат добитък. Основните фуражни култури отглеждани в страната са люцерна, фуражен грах, царевица за силаж, еспарзета.

Това се отразява положително, както от гледна точка на плодородието на почвата, така и на пазара на предлагане на груби фуражи, като цената на тези фуражи се задържа без сериозни изменения през периода 2007-2017 г. Средно цените на фуражите за храна на животните се покачват със 17% за разглеждания период, докато при грубите сenni фуражи покачването е около 5-8%. Единствено при силажната царевица се наблюдава увеличение на цените от 0,1 до 0,15 лв./кг.²

Ценовият индекс при фуражите между 2007-2017 г. у нас се повишава с около 17%, докато във Франция и ЕС-28 това увеличени е 13%.³

Производството на фуражи се е увеличило 128 пъти (от 153 тона през 2011 г. на 19 604 тона през 2017 г.). Наблюдава се неравномерност в нарастване на производството на фуражни култури и на отглежданите животни.⁴

Междинното потребление, използвано за създаването на крайната продукция в отрасъла през 2020 г., възлиза на 4 446,6 млн. лева, като отбелязва намаление от

²https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2020/01/21/analiz_na_sstoianieto_na_selskoto_stopanstvo_i_khranitelno-vkusovata_promishlenost_izgotven_ot_institut_po_agrarna_ikonomika.pdf

³ Пак там, стр. 266

⁴ Пак там стр. 433

6,9% на годишна база. Най-голям дял в неговата структура заемат разходите за фуражи – 20,7% (918,4 млн. лева), следвани от разходите за горива и масла – 20,4% (907,5 млн. лева), селскостопанските услуги – 10,4% (462,0 млн. лева), разходите за торове и почвени подобрители – 10,2% (455,0 млн. лева), разходите за поддръжка и ремонт на машини и дребен инвентар – 7,6% (338,1 млн. лева).⁵

Съгласно данните от Аграрния доклад на МЗХ за 2021 година на второ място в структурата на аграрния износ с дял от 12,8% остава групата на маслодайните семена и плодове; индустриални или медицински растения; слама и фуражи, при която се отчита нарастване с 3,2% спрямо 2019 г.⁶

На тази база производството на фуражи може да се превърне в пчеливщ бизнес, при условие, че производителят произвежда висококачествен и достъпен продукт и също така има широк пазар за продажби.

Комбинираният фураж е пълноценна диета за селскостопански животни и домашни птици, което доведе до търсенето му не само сред малките ферми, но и сред големите земеделски производители, отглеждащи говеда, свине и птици в животновъдни комплекси и птицеферми.

За да се отглеждат за кратко време животни за племе или за угояване, трябва да им се дават висококачествени комбинирани фуражи, обогатени с витамини и протеини. Следователно, това предизвиква голямо търсене в големи количества. Така, въпреки конкуренцията, бизнесът с фуражи има сериозни перспективи за развитие. Неговите предимства са:

- постоянно търсене на продуктите /различни видове фуражи, вкл. в гранулираната им форма/;
- наличието на бизнес, който не изисква специални знания и умения и може да се развива с привличането на експерти на почасова заетост;

⁵ https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/12/07/ad_2021.pdf, стр.22

⁶ https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/12/07/ad_2021.pdf, стр. 65

- средни инвестиции, оптималното им съотношение към печалбата, което допринася за бързото изплащане на средствата, изразходвани за организиране на бизнеса;
- възможност за правилно управление на бизнеса. Производството на качествен продукт дава възможност да се конкурира с други производители, като се утвърди на пазара на гранулираните фуражи;
- добри перспективи за развитие. С относително малък начален капитал бизнесът може да прерасне в по-голям бизнес за кратко време, комбинирайки производството на фуражи за животни с друго производство;
- пазарът на продажби никога не се намалява до критични нива. В момента има тенденция към неговото нарастване, тъй като производството на местни месни продукти расте;
- неголеми производствени ресурси като земя, която да изисква подобрени производствени ресурси за добро производство на единица производствена площ;
- повишено търсене на животински и други селскостопански продукти.

Наред с многобройните си предимства, бизнесът с фуражи има и някои недостатъци, които трябва да се отчитат:

- скъпо оборудване, в зависимост от избраната технология и капацитета на предприятието;
- възможни прекъсвания в доставките на суровини;
- възможни рискове от доставка на нискокачествени суровини.

КОНКУРЕНЦИЯ

Конкуренцията на пазара на фуражи се представлява от няколко по-големи български производители и вносни гранулирани фуражи. При ценообразуването на продуктите на новото предприятие ще бъдат отчитани ценовите параметри на

конкурентите. Предимство на Сербест Агрифийд ЕООД е че познава голяма част от потенциалните си крайни клиенти, знае техните нужди и чрез новото производство може да ги адресира към заинтересованите страни на конкурентни цени. В тази връзка именно се предвижда паралелно да се развива мрежата от крайни клиенти, чрез директна доставка до тях по заявка, както и договаряне продажби на едро със специализираните търговци.

Заводът ще спечели конкурентно предимство чрез придобиването на най-съвременен софтуер за ефективен мониторинг и управление на производствените процедури. Освен това качеството на продукцията ще бъде гарантирано чрез прилагането на системи за управление на безопасността на храните съгласно ISO 22000/2018.⁷

КЛИЕНТИ / ЦЕЛЕВА ГРУПА

Производството на гранулирани фуражи ще бъде насочено главно към земеделските стопани, занимаващи се с животновъдство от Югоизточния район, както и групи производители, в качеството им на крайни клиенти. Ще се работи паралелно за крайни клиенти и търговци на едро, с цел по-бързото достигане на търсената популярност на произвежданата гама гранулирани фуражи.

При реализацията на търговската концепция ще бъде заложено върху качествени продукти, което да носи удовлетворение и резултати за клиентите на Сербест Агрифийд ЕООД.

ПРОДУКТИ И УСЛУГИ

Основният критерий за всеки вид комбиниран фураж е спазването на строго последователни пропорции в състава му, тъй като той трябва да бъде пълнен

⁷ www.serbest.bg

заместител на естествената диета на животните. Класификацията на комбинираните фуражи се основава на различни критерии:

- хранителна стойност;
- форма на продукта;
- хранителна цел.

Разликите в хранителната стойност се проявяват в състава на фуража:

- смесени фуражни концентрати, които са в основата на диетата на животните, но не и единствен източник на храна. Съдържа голямо количество протеини, микроелементи и минерали;
- биодобавки, те осигуряват на животните микроелементи, витамини и други вещества;
- пълноценна дажба комбинирана храна, която е пълен заместител на естествената храна на животните.

Класификацията на продукта е, както следва:

- **разсипни фракции с различно смилане.** Приличат на прах. Недостатъкът им е образуването на бучки при висока влажност по време на транспортиране. Това влошава качествените характеристики на продукта и търсенето му на пазара;
- **гранули с различни форми и размери.** Този вид фураж е най-популярен, тъй като е удобен за транспортиране, съхранение и хранене на животните;
- **брикети** - правоъгълни или квадратни плочки. В тази форма фуражите се произвеждат в по-малки обеми, тъй като не са много удобни за приготвяне, изискват повече време и специално оборудване.

Разликите във фуражите по отношение на един или друг вид животни, тяхната възраст и предназначение могат да се обяснят с факта, че

животните за разплод изискват фуражи с различен състав, отколкото за животни, предназначени за угояване. Те също се различават по състава на фуражите за едър рогат добитък от фуражите за зайци или домашни птици.

Областите на използване на комбинирани фуражи са предимно селскостопански предприятия, чиято посока е свързана с угояване на животни за месопреработвателната промишленост. Това са животновъдни ферми, свиневъдни комплекси и птицеферми.

Комбинираните фуражи се използват и като храна за животни в зоологически градини, природни резервати, разсадници, зооферми, частни и селскостопански предприятия. Това в повечето случаи са покупки на едро, най-често на договорна основа.

Предприятието за производство на гранулирани фуражи ще произвежда основно:

- Храна за домашни птици;
- Храни за едър рогат добитък, включително гранули за телета;
- Храна за свине.

ТЕХНОЛОГИЯ

Структурата дори на малко предприятие предвижда технологията да включва основни и допълнителни процеси. Основните са пряко свързани с производството на продуктите. Допълнителните процеси включват работи по транспортиране и приемане на суровини, тяхното поставяне и съхранение. Това включва още и работа, свързана с транспортиране на готови продукти, тяхното съхранение, както и преработката на производствените отпадъци.

Технологията на производство на комбинирани гранулирани фуражи и технологичната верига, съдържа следните производствени дейности:

- смилане на суровините до определени по рецептурата фракции, пресяване и повторно смилане;
- дозиране и смесване до хомогенна маса;
- гранулиране с помощта на пресов гранулатор;
- охлаждане на пелети, пресяване;
- опаковане на готови продукти.

Накратко, целият производствен процес може да се онагледява по следния начин:

А/ Суровината се подава в трошачката, където се довежда до определен размер, за да премине през клетките на вибриращото сито.

Б/ Различни компоненти се поставят в бункера за добавки, съгласно избраната рецептата.

В/ Натрошената маса се подава в миксера, който има електронна везна, която позволява да се измерва необходимото тегло до грам.

Г/ Гранулиране, с параметрите, зададени от програмата на пресовия гранулатор.

В/ Вентилаторно охлаждане, екраниране и изпускане, като сместа се разтоварва с помощта на ротационен шнек.

Д/ Готовият продукт се пакетира в чували от 25 до 50 кг.

ОБОРУДВАНЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ГРАНУЛИРАНИ ФУРАЖИ

ПРИМЕРНО РЕШЕНИЕ НА ФУРАЖЕН ЦЕХ С ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ 2 ТОНА НА ЧАС ГРАНУЛИРАНИ ФУРАЖИ

Суровините се съхраняват в 4 броя приемни бункери: два за зърнени продукти и два за меки продукти - шротове. Зареждането на бункерите със суровини става, чрез насипен бункер, в който продуктите се изсипват от камионите.

От там, чрез изваждащ винтов транспортър се подават на елеватор 1, който ги транспортира до разпределящ винтов транспортър, разположен в горния край на приемните бункери, където чрез система от шибъри, (а в някои случаи, чрез допълнителни винтови транспортъри) се разпределят в приемните бункери.

На изхода на всеки бункер е монтиран дозиращ винтов транспортър, чрез който материалите последователно се подават към дозиращата везна.

След претегляне на съответното количество, шибъра на изхода на везната се отваря и дозата се изсипва в междинен бункер 1. От него, те се подават към дробилката за смилане, а везната се освобождава за дозиране на следващата порция продукти. По този начин процесите на дозиране и смилане се съвместяват, с което се увеличава производителността на инсталацията.

Смлените продукти, чрез пневмотранспорт се събират в междинен бункер 2. След смилане на цялата доза, шибъра на изхода на бункер 2 се отваря и продуктите постъпват в смесител за смесване. Едновременно с това в смесителя се подават, чрез дозираща помпа необходимото количество мазнини, и чрез винтов транспортър, предварително подготвена доза от микроелементи (дозата от микроелементи може да се приготвя „ръчно”, или в „Инсталация за микродозирание”).

След смесването на продуктите, клапата на смесителя се отваря, готовия фураж се изсипва в бункера на смесителя и чрез изваждащ винтов транспортър, елеватор 2 и допълнителен винтов транспортър се подава в бункера за готова продукция.

Следва работата на гранулатор за производство на гранулиран фураж 2000 кг/час и/или на пелет пресите (гранулаторите), които са с въртяща се матрица и стационарни ролки.

СУРОВИНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ГРАНУЛИРАНИ ФУРАЖИ

Производството на фуражи има много възможности за различни видове фуражи. Те се различават един от друг не само по състав, но и по количеството на определени съставки. Основните суровини за производството на комбинирани фуражи са зърнените култури: царевица, ечемик, овес, просо. От страничните продукти фуражът включва трици, люспи, кюспе, брашно и др.

Едни от най-ценните компоненти във фуражите са царевицата, ечемика и овеса. Пшеницата рядко се използва за храна за животни. Просото се среща в много храни за животни и птици.

Допълнителни суровини, необходими при производството на комбинирани фуражи, са трици и фуражно брашно (ориз, овесени ядки, ечемик и др.). Ползват се и фуражните отпадъци от маслодайни култури - кюспе и шрот. Отпадъците от производството на захар - меласа, нишесте, каша от цвекло - също са необходими за много рецепти.

Фуражът може да съдържа и брашно от преработката на отпадъци от месо, рибни продукти, морски дарове. Съдържа много ценни протеини и аминокиселини, необходими за нормалното развитие на животните.

Мазнините от животински произход се въвеждат в състава на фуража като добавка за мазнини.

Също така като суровина се използва билково брашно, богато на протеини и каротин.

Като груби добавки могат да се използват слама, сено, царевични кочани, борови иглички и водорасли.

Очевидно е, че за производството на висококачествен комбиниран фураж е необходимо да има запаси от различни видове суровини. За целта е необходимо да се намерят постоянни доставчици: селскостопански предприятия за отглеждане на фуражни и зърнени култури, захарни фабрики, месо- и рибопереработвателни предприятия и много други преработвателни и хранителни предприятия.

За съхранение на суровини са необходими помощни помещения и складове, които трябва да бъдат отоплявани и добре вентилирани.

ПРИМЕРНИ РЕЦЕПТИ ЗА ГРАНУЛИРАНИ ФУРАЖИ, ПОДХОДЯЩИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ОТ НОВИТЕ МОЩНОСТИ

Комбинираният фураж за прасета е състав, който включва всички компоненти, които едно животно трябва да получи за развитие и здраве. Видовете фуражи се разделят на:

- всякакви зърнени храни, дават енергия на животните;
- бобовите растения, брашно от бобови растения като източници на протеини, допринасящи за изграждане на мускули;
- трици, сено, груби корени допринасят за добрата работа на храносмилателния тракт;
- отпадъци от животински продукти - суроватка, риба, странични животински продукти - увеличават хранителната стойност на фуражите, добавят необходимите аминокиселини и витамини;
- микроелементи, витамини, минерали.

Примерна рецепта за комбиниран фураж за прасета за дневна дажба на едно прасе:

- кюспе от слънчогледово семе - 80 г;
- брашно от люцерна - 160 г;
- натрошено ечемичено зърно - 400 г;
- овес - 300г;

- месокостно брашно - 120 г;
- сол - 10 g, креда - 20 g.

КОМБИНИРАН ФУРАЖ ЗА ГОВЕДА

Комбинираните фуражи са смес от фуражи от растителен и животински произход, която включва целия комплекс от хранителни вещества, необходими за развитието на животните в определена концентрация. Използването на този вид фураж прави диетата възможно най-балансирана.

Комбинираните фуражи се разделят според предназначението си на няколко групи, в зависимост от следните фактори:

- вид говеда;
- възраст;
- насоки за отглеждане (месо, млечни продукти);
- производителност на стадото.

Използването на комбинирани фуражи за диетата на говеда има редица положителни аспекти. Те включват:

- Удобство при работа, съхранение и транспорт.
- Икономичен в сравнение с традиционните фуражи.
- Баланс, възможност за включване на необходимите елементи.
- Екологичност, безопасност по отношение на спазването на санитарните и хигиенните стандарти.
- Възможност за даване на всякакъв вид фураж (гранули, прах, брикети).

Храненето на говеда с комбинирани фуражи осигурява по-добри резултати в сравнение с конвенционалните фуражи, производителността на стадото се увеличава средно с 10-15%. Благодарение на балансираното хранене расте силен

добитък, раждат се здрави потомци с добър имунитет. Отрицателните страни при използването на комбинирани фуражи за говеда са следните:

- По-висока цена в сравнение с конвенционалните фуражи;
- Необходимостта от привикване на животните към такава диета от най-ранна възраст, тъй като възрастен добитък може да не приема такава храна след традиционната.

ВИДОВЕ КОМБИНИРАНИ ФУРАЖИ ЗА ГОВЕДА

Произвеждат се доста комбинирани фуражи за говеда. Те са разделени според предназначението си на следните видове:

- За телета;
- За крави;
- За бикове за разплод.

Гранулираният фураж за говедата и съставните му компоненти са изложени на температура и налягане по време на приготвяне, поради което отделните хранителни вещества, съдържащи се в него, се разграждат на по-прости и по-лесно смилатели. В същото време патогенната микрофлора и патогените се унищожават. Гранулираният комбиниран фураж може да се съхранява дълго време.

СЪСТАВ НА КОМБИНИРАНИ ФУРАЖИ ЗА ГОВЕДА

В зависимост от това за какви групи говеда е предназначен комбинираният фураж, неговият състав също се променя. Това се дължи на факта, че на различните етапи на развитие животните се нуждаят от различно количество определени хранителни вещества. Основният компонент на всички комбинирани фуражи е зърното и

неговите преработени продукти. В допълнение, рецептата за гранулиран фураж за говеда може да включва:

- брашно от различни маслодайни семена;
- груби фуражи (слама, сено);
- бобови растения;
- витаминно-билково брашно;
- иглолистно брашно;
- месокостно или рибно брашно;
- витаминни и минерални премикси.

СЪСТАВ НА КОМБИНИРАН ФУРАЖ ЗА ТЕЛЕТА

Съставът на комбинирания фураж за телета трябва да включва следните компоненти:

- протеин;
- целулоза;
- аминокиселини;
- витамини;
- антиоксиданти;
- ензими.

РЕЦЕПТИ ЗА МЛЕЧНИ КРАВИ:

- Слънчогледово брашно - 25%.
- Смяна царевица - 15%;

- Смян ечемик - 20%;
- Пшенични трици - 15%;
- Билково брашно - 24%;
- Сол, креда - по 0,5%.

ЗА РАЗПЛОД НА БИКОВЕ:

- Царевича 16%;
- Хранене 20%;
- Зърнени трици 15%;
- Ечемик - 26%;
- Овес - 17%;
- Месокостно брашно - 5%;
- Сол - 1%.

За бързо угояване на **МЕСОДАЙНИ ГОВЕДА** в комбинирания фураж могат да бъдат включени следните компоненти:

- Валцуван ечемик - 40%;
- Слънчогледово кюспе - 30%;
- Смяна царевича - 5%;
- Екструдирана царевича - 7%;
- Пшенични трици - 15%;
- Сол, креда, витаминен премикс - по 1%;

Към състава могат да се добавят и витаминни минерални добавки и премикси. Тъй като тези съставки се продават готови, е необходимо да се проучи целесъобразността на тяхната употреба, както и препоръчителните дози, преди да се добавят.

ГРАНУЛИ ЗА КОКОШКИ НОСАЧКИ

Гранулираният фураж, необходим за кокошка носачка, е около 110-160 грама на ден.

В състава на гранулите за кокошки носачки могат да се използват (минимум 2 суровини отдолу):

- зърнени култури (царевица, ечемик, пшеница, сорго и др.) за въглехидрати и съдържание на въглехидрати - 65% от сместа;
- трици, грах, слънчоглед (семена, сладкиши, зърнени храни), соя, за прием на растителни протеини - 22-26% от сместа;
- рибно брашно, суроватка, мляко на прах, за високо съдържание на животински протеини - само 2-4% от сместа;
- фуражна креда, гасена вар поне 6 месеца, брашно от черупчести мекотели, за минерали - 7% от общата смес;
- калциев фосфат, костно брашно и др., за прием на фосфор - само 0,8% от сместа;
- сол - максимум 0,2%;
- витаминни храни - максимум 1% от сместа, която може да бъде закупена от ветеринарни аптеки.

РЕЦЕПТА ЗА ГРАНУЛИ ЗА БРОЙЛЕРИ

За бройлерите съдържанието на гранулиран фураж се променя поради факта, че съотношението на веществата, необходими за разплод, е различно от това на кокошките носачки.

Гранулирана рецепта за пилешко месо 0-4 седмици:

- Смес от царевица или люцерна-царевица: 55,2%;

- Соево брашно: 33,5%;
- Рибно брашно/суроватка/мляко на прах: 6%;
- Мазнини: 3%;
- Метионин: 0,1%;
- Са карбонат: 1%;
- Сол: 0,2%;
- Витаминно-минерален премикс: 1%.

РЕЦЕПТА ЗА ГРАНУЛИ ЗА БРОЙЛЕРИ 5-8 СЕДМИЦИ:

- Смес от царевица или люцерна-царевица: 60,2%;
- Соево брашно: 31%;
- Рибно брашно/суроватка/мляко на прах: 3%;
- Мазнини: 3%;
- Метионин: 0,1%;
- Са карбонат: 1,5%;
- Сол: 0,2%;
- Витаминно-минерален премикс: 1%.

ДОСТАВЧИЦИ

Суровините ще се доставят главно на местно ниво и от собствено производство. Относно източника на протеини Стамболово е стратегически разположено близо до производствени райони на изходните суровини за фуражите. Това ще осигури достъп до пазара за продукцията на земеделските производители, като в същото

време ще води до намалени производствени разходи, а оттам и продукти на достъпни цени.

Ще се сключват договори с други земеделски производители на суровини за нуждите на производството на гранулирани фуражи, както и ще се внася за някои от рецептурите маслинено кюспе от Гърция, с цел постигане на високо качество и специализация на новите продукти. Производствената база разполага с достатъчно място, така че да се осигурява логистично със суровини новото производство.

МАРКЕТИНГОВ МИКС

Елементи на маркетинговия микс на Borden

В маркетинговата стратегия на Сербест Агрифийд ЕООД ще се ползват множество елементи от оригиналния маркетингов микс на Borden като:

- Ценообразуване;
- Брандиране;
- Дистрибуция;
- лични продажби;
- реклама;
- промоции;
- опаковки;
- услуги;
- разработване на продукти и т.н.

Първоначално ще се стъпи върху Маркетингов микс 4Р, базиран на 4 координати на планиране на маркетинга и продажбите:

- Елементът „Продукт“ (Product) отговаря на въпроса „От какво се нуждае пазарът или целевата аудитория?“, където производителят предлага висококачествени гранулирани фуражи;
- Елементът „Цена“ (Price) помага да се определи цената на продукта и да се оцени нивото на рентабилност на продажбите, където производителят е съобразил цените с тези на конкуренцията и предлага стойност за цената;
- Елементът „Място на продажба“ (Place) помага за изграждане на правилния модел на дистрибуция (или доставка на стоки до крайния потребител), където производителят ще продава от място на крайни клиенти, с куриер по поръчка на крайни клиенти, на дистрибутори/търговци на едро;
- Елементът "Промоция" (Promotion) отговаря на въпроса "Как ще се разпространява информацията за продукта на компанията на пазара?", където производителят ще промотира продукта в своя сайт, социалните мрежи, по време на изложения, чрез директна реклама в мрежата на крайните си клиенти.

В Сербест Агрифийд ЕООД се осъзнава необходимостта от овладяване на фундаменталните знания, свързани с маркетинговия подход в управлението и прилагането му в реалната им дейност на новото предприятие. За това е необходимо по-конкретно изясняване за основните аспекти на **маркетинг-микса** като средство за въздействие върху пазара. Развитието на икономиката все повече утвърждава и налага водещата роля на маркетинга в управлението на фирмите.

В момента на пазара на гранулирани фуражи е необходимо да се съобрази с изискванията на потребителите, които растат непрекъснато, а лоялността им към отделните фирми намалява. Ето защо водеща фигура на пазара е потребителят, за спечелването на когото фирмата трябва да си изгради образ и стратегия, които да го отличават от конкурентите.

МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГИЯ

Предвид на изводите от анализа на пазара се предлага разработването на Маркетингова стратегия, която да привежда в действие с набор от средства и методи - т.нар. маркетинг микс, съчетаващ посочените вече традиционни инструменти на маркетинга. Приложението на маркетинговия микс в пазарната действителност предполага особено внимание към първият му елемент - **продуктът**. Решенията относно управлението на

- Продукта;
- търговската марка;
- опаковката и маркировката,

са много важни и могат да бъдат решаващи за успеха на цялостната маркетингова стратегия на фирмата.

Целта на маркетинговата стратегия е да позиционира на пазара новите асортименти гранулирани фуражи, като част от офертата на Сербест Агрифийлд ЕООД. Като следващ етап се цели разрастване на пазарния дял и превръщането на компанията във водещ производител и доставчик на фуражи в България.

Предвид на поставените цели от много голямо значение ще бъде постоянно високото качество на продуктите, което ще се гарантира чрез прилагане на стандарти за контрол на качеството и на производствения процес и на крайните продукти.

Не по-малко значение има брендирането на новите асортименти. Тук е важно да се прецени дали гранулираните фуражи ще се предлагат под същата търговска марка като комбинирани насипни фуражи или ще имат нова търговска марка. Решението ще определи и мерките за налагането на бранда и комуникационните канали.

По отношение на опаковката и маркировката влияние оказват начините на продажба. Предвид паралелното развитие на доставките към крайни клиенти и към търговци на едро, е необходимо да има разнообразие в теглото на опаковките, както

ивмаркировката, особено що се касае до логистиката на доставките на едро /баркодове заиндивидуална опаковка, за пале и т.н./.

ЦЕНОВИ РЕШЕНИЯ

За да предостави удовлетворяващ маркетингов микс, трябва да се вземе под внимание и цената на продукта, най-малкото защото тя трябва да бъде приемлива за потребителите. Освен това ценовите решения могат да окажат многобройни влияния върху останалите елементи на микса. Опитът в продажбите на комбинирани фуражи, както и познаването на нуждите на земеделските стопани дават основание да се приеме, че цените ще бъдат атрактивни за клиентите. Би било добре да се направят пакети от различни асортименти или количествени остъпки, бонуси за лоялни клиенти, така че да се постига удовлетвореност у потребителите и реклама „от уста на уста“.

КОМУНИКАЦИОННА ПОЛИТИКА

Последният, но не и по важност елемент са комуникациите. Използването и подходящото съчетаване на дейностите по:

- рекламата;
- връзките с обществеността;
- индивидуалните продажби и
- насърчаването на продажбите,

Този подход води до утвърждаване на имиджа на фирмата и нейните продукти и създават система за комуникации на организацията с нейните

- клиенти;
- партньори;
- конкуренти и

- обществото като цяло.

Ползването на най-популярните комуникационни канали като социални мрежи; мрежите на браншови организации като Асоциация на производителите на фуражи, Асоциации/Съюзи на животновъди; Търговски сдружения; публикации в специализирани издания за земеделски стопани; участия в агро-изложения и най-вече през сайта на Сербест Агрифийд ЕООД.

ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ГРАНУЛИРАНИ ФУРАЖИ

1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2021 -2027 ГОД.

По мерките за подкрепа с публично финансиране преработката на земеделска продукция

2. ПРОГРАМА ИНТЕРРЕГ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО БЪЛГАРИЯ – ГЪРЦИЯ 2021-2027 г

Предприятия могат да се включат в програмата Interreg VI A Гърция – България 2021-2027 г.

СЦ 2. Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсно ефективна икономика.

Планирана подкрепа за следните типове дейности:

- Изпълнение на съвместни планове за действие за насърчаване и прилагане на кръговата икономика и ресурсната ефективност;
- Създаване и поддръжка на трансгранични и междусекторни мрежи и пазари на вторични/използвани материали и продукти;
- Разработване и прилагане на решения и продукти на модели за кръгова

- трансформация. Повишаване на осведомеността и обмен на ноу-хау.

Целеви проект: Подкрепа за капацитета на МСП за преминаване към зелени и кръгови бизнес модели, чрез Фонд за малки проекти.

Проектът ще има за цел да подкрепи предимно микро и малки предприятия (с ограничен достъп до основни финансови инструменти), за да инвестират в дребномащабна инфраструктура, обновяване, оборудване, повишаване на квалификацията и цифрови приложения, които ще благоприятстват:

- Ресурсната ефективност на техните функции (включително енергия и вода);
- Минимизирането на отпадъците от производството;
- Интелигентният мониторинг на потоците от материали, енергия и отпадъци (което подобрява ефективността);
- Повторната употреба на ресурси или странични продукти в рамките на
- предприятието или от трети страни (вторични материали);
- Разработването на кръгови бизнес модели, които да благоприятстват създаването на регионална верига на стойността в затворен кръг чрез използване на B2B, B2C и C2C модели на сътрудничество.

Подпомагането на МСП ще се предоставя под формата на безвъзмездни средства, чрез инструмента за финансиране на малки проекти и с период на продължителност до три години.

Открита покана: Насърчаване на кръговата икономика (Примерни действия, неизчерпателен списък):

1. Създаване и функциониране на трансгранични вторични продуктови пазари, включително дигитални платформи;
2. Инициативи, които подпомагат инфраструктурата за развитие на индустриална симбиоза, намаляване на отпадъци, подобро управление на отпадъците и насърчаване на ефективността на ресурсите (реформиране, намаляване, рециклиране);

3. Интегриран териториален мониторинг на управлението на отпадъците и източниците на замърсяване;

4. Приложни изследвания и сътрудничество между изследователски центрове и МСП за насърчаване на екоиновациите, проектиране на нови, устойчиви материали и по-щадящи околната среда продукти, базирани на местни ресурси или традиционни продукти.

3. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ФОНДА НА ФОНДОВЕТЕ чрез Инструмента за Финансиране в селските райони:

Финансов ресурс

20 млн. евро (38,3 млн. лв.) публични средства;

допълнителен ресурс от банки посредници

Цели на инструмента

икономическо развитие на селските райони;

повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор;

възстановяване и укрепване на горските стопанства;

насърчаване на социалното приобщаване и подкрепа за устойчиво развитие на малките земеделски стопанства.

Крайни получатели

земеделски производители;

неземеделски бизнеси в селските райони.

Тип финансиране

нисколихвени кредити в евро или лева при облекчени условия за инвестиционни цели и за оборотни средства, които допълват инвестицията и са свързани с нея;

Размер на кредитите за инвестиция до 2 млн. лева. Допълващо обратното финансиране до по-високата от следните стойности: 30% от общата инвестиция

към съответния краен получател или 391 166 лева, при спазване на изискванията и ограниченията за държавна помощ;

Срок на погасяване до 10 години;

ниски лихви на финансирането, като върху средствата от ПРСР няма да се начислява лихва и такса управление;

ниско изискване за самоучастие на краен получател.

Източник на публичния ресурс

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020, съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони

Актуално състояние на финансовия инструмент: Активен на пазара.

4. БАНКОВО ФИНАНСИРАНЕ С БАНКОВА ГАРАНЦИЯ ОТ НАЦИОНАЛНИЯ ГАРАНЦИОНЕН ФОНД, включително през:

- **БЪЛГАРСКАТА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ**

- **Алианц банк,**

- **Банка ДСК,**

- **Банка Пиреос,**

- **БАКБ,**

- **ББР и МФИ ДЖОБС,**

- **Инвестбанк,**

- **Интернешънъл Асет Банк,**

- **ОББ,**

- **Общинска банка,**

- **ПИБ,**

- **Райфайзен банк,**

- **Сибанк,**

- **Тексимбанк,**
- **Ти Би Ай Банк,**
- **Търговска банка Д,**
- **УниКредит Булбанк и**
- **Пощенска банка.**

Гаранционна схема в подкрепа на малки и средни предприятия, търсещи финансиране за проекти по Програма за развитие на селските райони 2014-2020, СПРСР2021-2027, като са допустими кредити и за други инвестиционни и оборотни нужди на регистрираните земеделски производители. Фондът ще покрива до 50% от стойността на отпуснатите заеми.

Българската банка за развитие въвежда нов продукт за индиректно финансиране на частните земеделски стопани. Он-лендинг програмата ще се реализира в партньорство с желаещите финансиране взаимоспомагателни кредитни кооперации на частни земеделски стопани, които ще бъдат получатели и дистрибутори на финансирането от страна на държавната банка.

В момента в страната има 26 кредитни кооперации, които ползват най-често финансиране от международни фондове, за да го насочат към частните земеделски стопани. Чрез финансирането на кредитните кооперации ББР ще има възможност да подобри достъпа до финансов ресурс на стотици частни земеделски стопани и производители - членове на кредитните кооперации и техните дребни земеделски стопанства в редица отдалечени региони на страната, където често няма активност на търговски банки.

Стартовият бюджет на Програмата е 15 000 000 лева. Максималният размер на кредита за инвестиционно и оборотно финансиране на земеделските стопани-членове на кредитните кооперации е 50 000 лева. Годишният лихвен процент за редовна главница заедно с надбавките не следва да надвишава 8,5 %, а общият размер на таксите и комисионите не трябва да надвишава 1 %.

При оборотните кредити максималният срок на погасяване е до 18 месеца, а при инвестиционните – до 42 месеца.

Подробностите по общите условия и изискванията по он-лендинг програмана на ББР за индиректно финансиране на частните земеделски стопани са публикувани на сайта на Българската банка за развитие в секция "Он-лендинг финансиране" - <http://www.bbr.bg/bg/p/on-lending-finansirane/pokana-do-vzaimospomagatelnite-kreditni-kooperacii-na-chastni-zemedelski-stopani-za-nova-programa-za-indirektno-finansirane>

Източници на информация:

www.serbest.bg

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/12/07/ad_2021.pdf

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/12/07/ad_2021.pdf

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2020/01/21/analiz_na_sstorianieto_na_selskoto_stopanstvo_i_khranitelno-vkusovata_promishlenost_izgotven_ot_institut_po_agrarna_ikonomika.pdf

<http://www.bbr.bg/bg/p/on-lending-finansirane/pokana-do-vzaimospomagatelnite-kreditni-kooperacii-na-chastni-zemedelski-stopani-za-nova-programa-za-indirektno-finansirane>

Отговорността за изразените в тази публикация мнения носи единствено Съюз за възстановяване и развитие – Хасково и по никакъв начин не ангажира ЕС или ПРСР.

Проект „Подкрепа на предприемачеството в областта на вътрешната преработка на качествени селскостопански продукти в областите Еврос, Хасково, Смолян и Кърджали“(QUALFARM), е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от национални фондове на страните, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014–2020.

Съдържанието на този материал е изцяло отговорност на Сдружение „Съюз за възстановяване и развитие“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява възгледите на Европейския съюз, участващите страни, Управляващия орган и Съвместния секретариат.